

Mediacja w transgranicznych konfliktach spadkowych oraz efekty „rozporządzenia spadkowego”: wyzwania, szanse i zalecenia dla decydentów.

Raport z badań, świeżo opublikowany przez projekt FOMENTO współfinansowany przez UE, ukazuje zmiany prawne i rzeczywiste konsekwencje przepisów UE dotyczące mediacji w transgranicznych sprawach spadkowych.

W PIGUŁCE:

Dyrektywa mediacyjna UE znacznie zwiększyła rolę mediacji w dziedzinie pozasądowego rozwiązywania konfliktów, zapewniając obywatelom szerszy dostęp do tej metody i szersze jej wykorzystanie. Z drugiej strony, systemy mediacyjne w badanych krajach znacznie się różnią i nie ma jednolitych europejskich standardów dotyczących jakości szkoleń z mediacji.

Mediacja w transgranicznych konfliktach spadkowych: jakie daje korzyści?

OSZCZĘDNOŚĆ czasu i kosztów w postępowaniach sądowych;

ZWIĘKSZONA szanse na utrzymanie relacji pomiędzy stronami sporu;

PROFESJONALNE sposoby pracy umożliwiające przezwyciężenie różnic kulturowych i barier komunikacyjnych;

ROZWIĄZANIA spełniające osobiste potrzeby każdej ze stron.

Rekomendacje dla decydentów:

PODNOSZENIE świadomości społecznej na temat rozporządzenia spadkowego;

PODNOSZENIE ogólnej świadomości dotyczącej mediacji, szczególnie w konfliktach spadkowych;

PROMOWANIE możliwości mediacji, szczególnie w sprawach spadkowych;

WZMOCNIENIE współpracy między prawnikami, notariuszami, sędziami i mediatorami;

ROZWINIĘCIE i poprawa standardów szkoleń w zakresie mediacji;

ZWIĘKSZYĆ stosowanie i wydłużyć.

Rzym, 24 września 2018 r. – Kwestia transgranicznych konfliktów spadkowych nabiera coraz większego znaczenia w Europie. Ze względu na rosnącą mobilność obywateli krajów UE. Dlatego coraz więcej osób jest i będzie dotkniętych kontrowersjami spadkowymi związanymi ze spadkiem międzynarodowym. W tego typu sprawach wyraźnie pojawiają się zarówno aspekty prawne jak i konflikty interpersonalne.

Na podstawie badań, we współfinansowanym ze środków UE projekcie „[FOMENTO - Wspieranie mediacji w transgranicznych sprawach cywilnych i spadkowych](#)”, opracowano propozycje działań zapobiegających konfliktom w transgranicznych sprawach cywilnych i spadkowych. Przeprowadzono też dogłębną analizę zmian w obszarze mediacji i prawa spadkowego wprowadzonych przez niedawne prawodawstwo UE. Teoretyczna część badań koncentruje się na skutkach wdrożenia Dyrektywy 2008/52/WE (dyrektywa mediacyjna) i Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 (rozporządzenie spadkowe) w sześciu europejskich krajach: Austrii, Francji, Niemczech, Włochach, Polsce i Szwecji. Analiza jakościowa i ilościowa przedstawia poglądy i opinie specjalistów z dziedziny prawa i mediacji zajmujących się na co dzień transgranicznymi sprawami spadkowymi. Analiza ilościowa opiera się na danych statystycznych i ankiecie internetowej z udziałem 752 profesjonalistów, podczas gdy jakościowa część raportu jest oparta na wywiadach ze 105 ekspertami: prawnikami, notariuszami, sędziami i mediatorami specjalizującymi się w sprawach spadkowych. Rozporządzenie spadkowe wprowadziło wiele nowych rozwiązań w obszarze transgranicznych spraw spadkowych (prawo właściwe zgodnie z miejscem zwykłego pobytu, wybór prawa, Europejskie Poświadczenie Spadkowe), ale nowe prawodawstwo i jego skutki są nadal nieznanne wśród obywateli krajów europejskich.

Mediacja jest wciąż rzadko stosowana w kontekście sporów spadkowych i jak to ujęło wielu badanych ekspertów: należy przeprowadzić więcej kampanii informacyjnych w celu informowania obywateli UE o nowych przepisach.

Wraz z raportem badawczym, w ramach projektu **FOMENTO** współfinansowanego przez UE, opracowano wielojęzyczne wskazówki dla obywateli i profesjonalistów, dostarczając praktycznych informacji i przykładów z życia codziennego dotyczących właściwego korzystania z mediacji w transgranicznych konfliktach spadkowych.

Na podstawie wskazówek i wyników badań, w FOMENTO podjęte zostaną następujące kroki:

STWORZENIE europejskiej sieci specjalistów i zainteresowanych podmiotów w celu promowania dalszej współpracy w dziedzinie mediacji.

ORGANIZACJA szkoleń mających na celu dostarczenie narzędzi i podniesienie kompetencji mediatorów.

PRODUKCJA filmów animowanych czytelnie informujących o korzyściach płynących ze stosowania alternatywnych metod rozwiązywania międzynarodowych konfliktów i sporów.

Jakie są perspektywy stosowania mediacji w transgranicznych konfliktach spadkowych?

W teoretycznej części badania podkreślany jest pozytywny wpływ europejskiej Dyrektywy Mediacyjnej na rozwój sytuacji prawnej oraz rozwój krajowych systemów mediacyjnych w badanych krajach. W badaniu podkreślono również wkład przepisów krajowych w **instytucjonalizację mediacji**, na przykład standaryzację w zakresie możliwych do wyegzekwowania rozliczeń, zawieszenia okresu przedawnienia i obowiązku zachowania poufności dla mediatorów. Dalsze możliwości dla mediacji zapewniają krajowe **systemy zachęt finansowych** (Włochy) oraz coraz powszechniejsze **korzystanie z narzędzi internetowych** jako oszczędnej i opłacalnej pod względem kosztów metody pracy w transgranicznych sprawach spadkowych (Szwecja).

Wielu badanych ekspertów podkreśla również znaczenie współpracy pomiędzy grupami zawodowymi i zaleca stworzenie wielu europejskich sieci, umożliwiających obywatelom i profesjonalistom lepszą identyfikację ekspertów w tej dziedzinie.

Jakie są przeszkody w stosowaniu mediacji w transgranicznym kontekście spadkowym?

Jedną z głównych przeszkód w szerszym stosowaniu prawodawstwa unijnego w tym obszarze jest **brak wiedzy i szerokiej świadomości** na temat możliwości i zalet korzystania z mediacji w transgranicznych sprawach spadkowych. W związku z tym większość obywateli UE woli podążać dobrze znanymi ścieżkami i rozwiązywać spory w sądzie.

Kolejna przeszkoda wynikająca z raportu badawczego dotyczy profesjonalizacji mediatorów. Analiza teoretyczna wskazuje na **brak jednolitości w standardach szkolenia mediatorów i procedurach selekcji mediatorów**. Różnice w minimalnych wymogach kształcenia w krajach UE mają negatywny wpływ na reputację mediacji i hamują jej powszechne stosowanie jako przedsadowej metody rozwiązywania konfliktów.

ŹRÓDŁA:

- [Barth, J., Böhm, B., Pfützenreuter, J. Research Report: Mediation in cross-border succession conflicts and the effects of the 'Succession Regulation', 2018](#)
- [Research Summary: Mediation in cross-border succession conflicts and the effects of the 'Succession Regulation'](#)
- [Wskazówki dla obywateli – konflikty spadkowe w kontekście międzynarodowym](#)
- [Wskazówki dla profesjonalistów – konflikty spadkowe w kontekście międzynarodowym](#)

Niniejsza publikacja została przygotowana przy wsparciu finansowym Programu Justice UE. Jej zawartość jest wyłączną odpowiedzialnością autorów i nie może być uznana jako wyrażenie stanowiska Komisji Europejskiej.

Steinbeis Beratungszentren GmbH
Steinbeis Beratungszentrum
Wirtschaftsmediation
Leipzig – Stuttgart – Wien – Budapest

Kontakt:

www.fomentonet.eu
info@fomentonet.eu